

संपादकीय

सरकारवर टीका म्हणजे नक्षलवाद नक्ते!

केंद्रीय गृहमंती अमित शहा यांची २४ ऑगस्ट २४ रोजी छतीसगढीची राजधानी रायपूर येथे नक्षलग्रस्त सात राज्यांतील अधिकाऱ्यांबोरवर बैठक झाली. या बैठकीत महाराष्ट्र, छतीसगढ, झारखंड, ओडिशा, मध्य प्रदेश, आंध्र प्रदेश आणि तेलंगणा या राज्यांचे मुख्य सचिव आणि पोलीस महासंचालक उपस्थित होते. बैठकीनंतर पत्रकार परिषदेत ते म्हणाणे की, 'नक्षलवादविरोधी लढाई' अंतिम टप्प्यात असून मार्च २०२६ अंतरे देशातून नक्षलवादाच्या नायनाट केला जाईल. नक्षलवादाची समस्या गंभीर आहे. त्यामुळे नक्षलवाद संपर्कायासाठी कठोर कारवाई केली जाईल. लोकशाहीला नक्षलवादाचा मोठा धोका आहे. गेल्या चार वर्षांत नक्षलवादामुळे ७७ हजारांहून अधिक लोकांचा बळी गेला आहे. त्यामुळे त्याचा वीमोड करण्यासाठी केंद्र सरकारे कठोर पावले टाकण्यास सुरुवात केली आहे! नक्षलवादाचा वीमोड हा खरंच अंतिशय महत्वाचा गंभीर विषय आहे. केंद्रीय गृहमंती आगामी दीड वर्षात त्याचा वीमोड करू असे म्हणतात होते म्हणावार्ता आहे. मात्र त्यासाठी | नक्षलवादाचा इतिहास लक्षात घेऊन त्याचे योग्य प्रकारे निर्दलीन करण्यासाठी फार कठोर पावले उचलावी लागतील अणि योग्य प्रकारे नियोजनही करावे लागेल.

नक्षलवादाचे हल्ले आणि त्यातून होणारी मोठी हानी हा गेल्या अनेक दशकांपासून चिंतेचा विषय आहे. नक्षलवादाच्या हल्ल्यात अनेक जवान, नेते, सर्वसामान्य नागरिक वर्गांनी झाली आहे. डॉ. मनमोहन सिंग पंतप्रधान असताना केंद्र सरकारे ६ जून २००९ रोजी नक्षलवादविरोधी धोरणाचा १४ कलमी मुसुदाही तथाव केला होता. पण अंमलबजावणीच्या दृष्टीने तो तकलाद ठरला. गेल्या दहा वर्षांत विद्यमान केंद्र सरकारनेही फार मोठे यश मिळवले आहे असे दिसत नाही.

नक्षलवादाबाबतचा सरकारी दृष्टिकोन अभ्यासपूर्ण नाही हे आजवर वारंवार स्पष्ट झाले आहे. अनेकदा तर परिवर्तनवादी पुरोगामी काम करणाऱ्या व्यक्ती आणि संस्थांचीही नाचे चक्र नक्षलवादाच्या यादीत समाविष्ट झाल्याचे दिसून आले होते. मानवतावादी संघटना नक्षलवाद विरोधाची धा बोथट करतात असाही आपो काही राजकारणांनी केला. अर्थात अलीकडे सामाजिक, परिवर्तनवादी संस्था संघटनामध्ये सक्रिय राहून शहरी भागातील आपले बस्तान बसवायचे नक्षलवादाचे प्रयत्न नाकारात येत नाहीत. हे खेर असले ती नक्षलवादी कुणाला म्हणाव्याचे याचाबत सरकारी यंत्रणा संभ्रात आहे, हे वारंवार दिसून आले आहे. शासनाच्या धोरणावर टीका करणारा, डावा पुरोगामी विचार मांडणारा, सर्वांगीण विषमता नष्ट झाली पाहिजे असे म्हणणारा जो कोणी असेल तो नक्षलवादी आहे असे जे शासन मानणार असेल तर बहुसंख्या जनतेलाच नक्षलवादी म्हणावे लागेल. नक्षलवाद हा घटनाविरोधी आहे. देशात त्यापासून धोका आहे. त्याचा वीमोड झालाच पाहिजे यात शंका नाही. पण त्यासाठी नक्षलवाद म्हणजे नेमके काय हे मस्मूनही घेतले पाहिजे...

१९६७ साली दार्जीलिंग जिल्ह्यातील नक्षलवाडी या गावी मांओवाद्यांनी सशस्त्र उठाव करण्याचा प्रयत्न केला. असा उठाव देशात इतरही काही ठिकाणी झाला. पण पहिला उठाव नक्षलवाडी या गावी झाला म्हणून या चळवळीला नक्षलवादी चळवळ हे नाव पडले. चीन व रशिया यांच्यातील वाद १९६३ साली विकोपला गेला. परिणामी आंतरराष्ट्रीय कम्युनिस्ट चळवळीत पूर्ट पडली. १९६४ साली भारतातील कम्युनिस्ट चळवळीत आणि पक्षात फूट पडली. मार्क्सवादी कम्युनिस्ट पक्ष व भारतीय कम्युनिस्ट असे दोन पक्ष स्वतंत्र झाले. भारताच्या सरकारचे वर्गस्वरूप नेमके कोणते यावर मुख्य मतभेद झाले. त्यावर लोकशाही कांतीचा मार्ग चोखाळण्यात भारताच्या वस्तवाच्या संदर्भातील रणनीती त्यानी ठरवली. त्यामध्ये मार्क्सवादी पक्ष डावीकडे झुकलेला असल्याने अतिडाव्या विचारांच्या नक्षलवादांनी त्यात सहभाग दाखवला. परंतु त्यांची भूमिका न पटल्याने नक्षलवादांनी त्यातून बाहेर पडून स्वतःची वेगळी रणनीती तयावर केली. त्यातून नक्षलवादाच्या अमानूष कारवाया सुरु झाल्या. व्यवस्था बदलायचे नाव घेत अराजक निर्माण करण्याचे काम त्यांनी हिसेच्या माध्यमातून सुरु केले.

आजची चित्रोळी

जलोष मुदु धेरेस कापून
उताराकडे धावत जातो !
धरतीवर मग खड्डा वाढून
हळूळूळू धधधावा बनतो !!
मुकुंद कुलकर्णी, कन्नमवार नगर,
विक्रोळी, मुंबई

पान १ वर्सन...
भारतात डिजिटल क्रांती; जगातील निम्मे...

तंत्रं सायबर फसवणूक थांबवण्यासाठी आणि डिजिटल साक्षरतेला मोठ्या प्रमाणात प्रेतसाहन देण्यासाठी मोठी पावले उचलावी लागणार आहेत. त्यासोबत फिनेटेक्साठी सायबर फसवणूक अडथळा तर ठरणार नाही ना, याची काळजीसुद्धा घेणे आवश्यक आहे. भारतात १८ वर्षावरील क्वचित कोणी असल ज्याची डिजिटल ओळख म्हणून आधार कार्ड नसेल. फक्त एका दशकात भारतातील ब्रॉडबैंड वापकर्त्यांची संख्या ही ६ कोटी वरून १५ कोटी झाली आहे. आज ५३ कोटीहून अधिक लोकोंची जनधन वैंक खाती उघडली गेली आहेत. त्याचा अर्थ १० वर्षांत आमांशी संपूर्ण युरोपियन युनियन इतकी लोकसंख्या वैंकप्रणाली जोडली गेली आहे.

शिवरायांचा पुतळा कोसल्लत्याप्रकरणी पंतप्रधान...

मी त्यांच्यापुढीली नमतस्तक होऊन त्यांची माफी मापातो, असे पंतप्रधान मोठी म्हणालू, पुढे बोलाताना त्यांनी विरोधकांचा टीकेलाही प्रत्युतर दिल. आमचे संस्कार वेगळे आहेत. त्या लोकांसारखे नाहीत, जे महाराष्ट्राचे सुपूर्त असलेल्या वीर सावरकराना शिवाया देतात. विरोधकांनी अनेकदा सावरकराना अपमानित केल आहे. तंत्रं सेव देशभक्तीच्या भावनेला पायावली तुडवल आहे. मात्र, त्यांनी कधीही वीर सावरकराने कांची माफी मापितील आहे. अशी प्रतिक्रियाही त्यांनी दिली.

राज्यातील १४०० लोकांना व्हायचंय काँग्रेसमधून...

त्यामुळे काँग्रेसने सर्व जागावरील इच्छुकांचे अर्ज मापितले होते. त्यासाठी आता १४००००० हून अधिक अर्ज प्राप्त झाले आहेत.

विदर्भ आणि मराठवाड्यामध्ये गेल्या काळी काळापासून भाजपची मजबूत पक्कडे होती. लोकसभा निवडणुकीनंतर काँग्रेसने या भागात जोरावर मुसळींडी मारल्याचं दिसून आलं.

दहा वर्षांनंतर काँग्रेसचे कम्बऱ्क

२०१४ नंतर भाजप महाराष्ट्र विधानसभेत हळूळू मजबूत पक्ष बनला. तर त्यानंतरच्या निवडणुकांमध्ये काँग्रेसच्या जागा कमी होत गेल्या. २०१४ मध्ये काँग्रेसने ४२ जागा जिकल्या होत्या, तर २०१९ च्या विधानसभा निवडणुकीत पक्षाने ४४ जागा जिकल्या होत्या. २०१४ च्या लोकसभा निवडणुकीत निकालाच्या आकडेवारीनंतर २८८ मतदारसंघापैकी ९० विधानसभा मतदारसंघामध्ये काँग्रेस आधारीवर आहे. २०१९ मध्ये काँग्रेस पक्कडे केवळ ४७६ अर्ज आले होते, परंतु आता ही संख्या तिप्पट झाली आहे.

काँग्रेसचे मिशन २०१४ नुकेतचे २८८ विधानसभा मतदारसंघांचे सर्वेक्षण पूर्ण केले आहे. सूत्रांनी दिलेल्या माहितीनुसार,

MVA बैठकीत काँग्रेसने ३५ जागांवर निवडणूक लढवण्याचा प्रस्ताव ठेवला आहे. मुंबईतील ३६ पैकी २२ जागांवर शिवसेना ठाकरे गट इच्छुक आहे. तर राष्ट्रवादी काँग्रेस शरद पवार गट ५-७ जागांवर लक्ष केंद्रित करत आहे. मुस्तीम आणि दलित मतामुळे काँग्रेसने मुंबईत जास्त जागांवर लक्ष ठेवले आहे. त्यामुळे मुंबई, मराठवाडा आणि विर्भावत जास्त जागा जिकल्या तर काँग्रेसची सत्ता येण्याची शक्ती जास्त आहे. ज्याच्याकडे जास्त जागा असतील तो मुख्यमंत्रिपदाचा दावेदार असेल.

सिंधुदुर्गातील शिवाजी महाराजांचा पुतळा पडला...

संपूर्ण प्रकरणाची उच्चस्तरीय चौकशी करा- प्रकाश आंबेडकर सिंधुदुर्गातील छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या स्मारका संदर्भात अनेक वक्तव्य पुढे आले आहेत. परंतु धातूचा पुतळा हा किंतीही कमजोर असला तरीही तो पडू शकत नाही. जुन्या काळात देखील बाबासाहेबांचा, महात्मा फुले किंवा इतर महापुरुषांचे पुढे असतील ते गेवावात बसवले गेलेत. त्यावेळी ते नुसूत चवुतरयावर बसवले गेलेत. मात्र ते कधी पडल्याची घटाना घडली नाही. पुढे त्यांचे विद्युप करण्याच्या, विंटन्बांचा करण्याच्या बातम्या आजवर आल्या आहेत. मात्र पुढी पुतळा पडला की पाडला याची चौकशी गेल्या तरीही तो काही चांगल्या पुढीच्या हवायला हवी, अशी मापणी विर्भावत बहुजन आधारीचे सर्वेसंघ आहेत.

स्ट्रॉकटर नक्सल्टंट चेतन पाटीलाला मध्यरात्री कोल्हापुरातून उचललं

राजकोट किल्ल्यावरील छत्रपती शिवाजी महाराजांचा पुतळा कोसल्लत्याप्रकरणी गुन्हा दाखल करण्यात आलेला बांधकाम सल्लागार (स्ट्रॉकटर नक्सल्टंट) चेतन पाटील याला पोलिसांनी गुरुवारी मध्यरात्री कोल्हापुरामधून ताब्यात घेतले. स्थानिक गुरुहे अंचेषण विभागाने ताब्यात घेतल्यानंतर त्याला मालवण्या याला पुढील चौकशीसाठी मालवणात नेण्यात आले. पोलिसांने याच व्यापक त्याला घेऊन तातडीने मालवण्याच्या दिश

सलमान खानच्या बॉडीगार्डने घेतली कोट्यावधींची आलिशान कार

बॉलीवुडचा भाईजान अभिनेता सलमान खानचे फक्त देशातच नाही, तर सूर्यो जगभारत मोठ्या प्रमाणात चाहते आहेत. सलमान एक उत्तम अभिनेता असला तरी तो मानुषकी जपणारा कलाकार आहे, असं म्हणत फॅन्सकडून सलमानच्या चित्रपटांना कायमच डोक्यावर घेतलं जातं. जसं या भाईजानला चाहत्यांकडून भरभरून प्रेम मिळतं, तितकंच प्रेम त्याला त्याचे बॉडीगार्डही देतात. सलमानचा बॉडीगार्ड शेराने नव्या गाडीचे फोटो इन्स्टाग्रामवर पोस्ट केले आहेत. त्याने घेतलेली ही गाडी तब्बल १.४ कोर्टीची असल्याचं सांगितलं आहे. शेराने काळ्या Range Rover ही आलिशान कार खेरेदी केली आहे. 'सर्व सकारात्मक शक्तीच्या आशीर्वादाने नव्या सदस्याचं कुटुंबात स्वागत करत आहे', असं केशन देत त्याने नव्या गाडीबोरवरे फोटो इन्स्टाग्रामवर पोस्ट केले आहेत.

सलमानचा बॉडीगार्ड शेराने नव्या गाडीचे फोटो इन्स्टाग्रामवर पोस्ट केले आहेत. त्याने घेतलेली ही गाडी तब्बल १.४ कोर्टीची असल्याचं सांगितलं आहे. शेराने काळ्या Range Rover ही आलिशान कार खेरेदी केली आहे. 'सर्व सकारात्मक शक्तीच्या आशीर्वादाने नव्या सदस्याचं कुटुंबात स्वागत करत आहे', असं केशन देत त्याने नव्या गाडीबोरवरे फोटो इन्स्टाग्रामवर पोस्ट केले आहेत.

सलमान खानचा बॉडीगार्ड म्हणून शेरा २० वर्षांपासून त्याच्याबोराबर आहे. संपूर्ण सिनेसृष्टी आणि चाहतेदेखील सलमानला 'भाई' या नावाने हाक मारता. मात्र, शेरा सलमानला 'मालिक' असं म्हणतो. द ईंडियन एक्सप्रेसने दिलेल्या वृत्तानुसार, शेराने सांगितलं की, 'सलमान खान माझ्यासाठी देवमाणूस आहे. तुम्ही ज्याच्या हाताखाली काम करता, ती व्यक्ती म्हणजे 'मालिक' असं प्रत्येक वेळी एकच अर्थ होत नाही. 'मालिक' या शब्दाचा खारा अर्थ म्हणजे देव. आपाण देवाला आदारांची 'मालिक' असं म्हणतो.

पॉरिस पॉलिमिपक 2024 मध्ये भारतीय नेमबाज अवनी लेखाराने धमाकेदार कामगिरी केली आहे. अवनीनं शुक्रवारी (३० ऑगस्ट) महिलांच्या १० मीटर एअर रायफल (SH1) स्पर्धेत सुवर्णपदक जिंकलं. अवनीनं पॉरिलिमिपक विक्रमासह सुवर्णपदक जिंकलं. तर याच स्पर्धेत भारताच्या मोना अग्रवालनं कांस्यपदक जिंकलं. या दोन पदकांसह सध्या सुरु असलेल्या पॉरिलिमिपक स्पर्धेत भारताचं खात उघडल आहे. भारताकडे एक सुवर्ण आणि एक कांस्य पदक आहे.

अवनीनं अंतिम फेरीत २४९.७ गुण मिळवले, हा पॉरिलिमिपक विक्रम आहे. तर कांस्यपदक विजेत्या मोनानं २२८.७ गुण मिळवले. अवनीनं टोकियो पॉरिलिमिपक (२०२०) मध्येही याच स्पर्धेत सुवर्णपदक जिंकलं होतं. म्हणजेच तिं आपल्या कामगिरीची युनरावृती केली आहे. या स्पर्धेत दक्षिण कोरियाच्या ली युनानं रौप्यपदक पटकावलं. अवनीनं टोकियो पॉरिलिमिपकमध्ये ५० मीटर रायफल श्री पोद्धिशनमध्ये कांस्यपदक जिंकलं होतं. अवनी लेखारा ही पात्रता फेरीत दुसरे स्थान

मिळवून अंतिम फेरीत धडक मारण्यात यशस्वी ठरली. गेल्या वर्षी प्राप्तासून जबरदस्त फोर्मांट असलेली मोना अग्रवालही पाचव्या स्थानावर राहून आठ नेमबाजांच्या अंतिम फेरीसाठी पात्र ठरली. गतविजेत्या अवनीनं ६२५.८ गुण मिळवले आणि ती ईरिना शेटनिकच्या मागे होती. ईरिनानं पॉरिलिमिपक प्राप्तात फेरीत ६२७.५ गुणांसह नवा विक्रम प्रस्थापित केला.

दोन वेळा वेळा विश्वचषक सुवर्णपदक विजेती मोनानं तिंच्या पहिल्या पॉरालिमिपकमध्ये ६२३.१ गुण मिळवले. अवनी तीन वर्षांपूर्वी टोकियो पॉरिलिमिपकमध्ये SH1 प्रकारात सुवर्णपदक जिंकल्यानंतर देशातील सर्वाधिक प्रसिद्धी मिळवणारी पॉरा अंथेलिट बनली. कार अपघातात तिच्याखालच्या शरीराला गंभीर दुखापतझाल्यानंतर अवनी व्हीलचे अर वापरते नेमबाजांची समावेश होतो, ज्यांनी त्यांच्या हातांच्या हालचालींवर, खालच्या धडावर, पायावर परिणाम केला आहे किंवा त्यांच्या हातांपांती तेव्हांग आहे.

हाताविना तिरंदाजी करणाऱ्या शीतल देवीची पॉरिलिमिपकमध्ये रेकॉर्डब्रेक सुरुवात

पॉरिस पॉरिलिमिपक खेळांना पॉरिसमध्ये सुरुवात झाली आहे. खेळाच्या पहिल्या दिवशी भारताचे पैरा बॉडीमिटनपटू तायक्वादी आणि तिरंदाज मैदानात उतारले होते. भारताची एकूणच पॉरिलिमिपकमधील सुरुवात चांगली झाली आहे. भारताच्या बॉडीमिटनपटूनी आणि तिरंदाजांनी यशस्वी कामगिरी करत पुढील फेरी गाठली आहे. यादरम्यान भारतीय पैरा अंथेलिट शीतल देवीने गुरुवारी इतिहास घडवला आहे.

हाताविना तिरंदाज शीतल देवी

करणारी तिरंदाज शीतल देवी

फक्त पुढील फेरी गाठली नाही तर

हिने महिलांच्या वैयक्तिक वर्ल्डरेकॉर्डही मोडला आहे, पण अवध्या एका गुणासाठी शीतल नवा वर्ल्ड रेकॉर्ड रचण्यापासून लोक राहिली. १७ वर्षीय शीतलने ग्रेट ब्रिटेनच्या फोबी पीटरसनचा ६८८ गुण मिळवले. ती ९व्या स्थानावर राहिली. ३० ऑगस्ट रोजी राती ९ वाजता तिचा उपांत्यपूर्व सामना खेळेल. तिंवारी पात्रता फेरीत भारताची सरिताही सहभागी झाली होती. पात्रता फेरीत निंद ६८२ गुण मिळवले. ती ९व्या स्थानावर राहिली. ३० ऑगस्ट रोजी सरिता उपउपांत्यपूर्व फेरी जागतिक विक्रम मोडला. मात्र, अवनीनं निंदित केले. या स्पर्धेत ती ७०३ गुणांसह दुसरी आली. शीतलने फक्त पुढील फेरी गाठली नाही तर

हिने महिलांच्या वैयक्तिक वर्ल्डरेकॉर्डही मोडला आहे, पण अवध्या एका गुणासाठी शीतल नवा वर्ल्ड रेकॉर्ड रचण्यापासून लोक राहिली.

१७ वर्षीय शीतलने ग्रेट ब्रिटेनच्या फोबी पीटरसनचा ६८८ गुण मिळवले. ती ९व्या स्थानावर राहिली. ३० ऑगस्ट रोजी सरिता उपउपांत्यपूर्व फेरी जागतिक विक्रम मोडला. मात्र, अवनीनं निंदित केले. या स्पर्धेत ती ७०३ गुणांसह दुसरी आली. शीतलने फक्त पुढील फेरी गाठली नाही तर

"प्रवीण तरडेना लोकांनी कामाचे स्वातंत्र्य", अहो विक्रमार्का चित्रपटातील सहकलाकाराचे मोठे वक्तव्य

मराठी चित्रपटसृष्टीत एक उत्तम दिवदर्शक आणि अभिनेता अशी ओळख निर्माण करणारे अभिनेते म्हणजे प्रवीण तरडे हे आहे. 'मुळरी पॅर्टन', 'धर्मवीर', 'बलोच', 'सरसेनापाती हंबीराव', 'पांडू', 'देऊळ बंद' अशा अनेक चित्रपटातून त्यांनी दिवदर्शन आणि अभिनयात स्वतःची वेगळी ओळख निर्माण केली आहे. आता प्रवीण तरडे 'अहो विक्रमार्का' या दक्षिणात्य चित्रपटात खलनायकाची भूमिका साकाराताना दिसणार आहेत. या चित्रपटातील त्यांचे सहकलाकार देव गिल यांनी एका मुलाखातीदरम्यान प्रवीण तरडेना लोकांनी चाकोरीबाहेर काम करू दिल नाही, असे वक्तव्य केले आहे. 'अल्ट्रा बझ मराठी' या युट्यूब चॅनलावर प्रवीण तरडे अगी देव गील यांनी नुकतीच मुलाखत दिली. यावेळी प्रवीण तरडे यांच्याविषयी बोलताना अभिनेता देव गीलने म्हटले, 'प्रवीण सराना लोकांनी डब्यात बंद करू ठेवले होते, स्वातंत्र्य दिले नव्हते.'

दिनविशेष

घटना

१९९७ : प्रिन्सेस डायना आणि तिचा मित्र डोडी अल फायेद तार झाले.

१९९६ : पांडुंगंगाशास्त्री आठवले यांना मॅग्सेसे पुरस्कार प्रदान.

१९९१ : किरिंगिस्तान सोविएत युनियनपासून स्वतंत्र झाले.

१९८४ : मचमुसिक कंपनी सुरवात.

१९७१ : अमेरिकन अंतराळावीर डेविड स्कॉट चंद्रावर रोवर चालवणारा पहिला मानव ठरला.

१९७० : राष्ट्रपतीला व्ही. व्ही. गिरी यांच्या हस्ते कन्याकुमारी येथील विवेकानंद स्मारकाचे उद्घाटन झाले.

१९६२ : त्रिविदाद व टोबोगो युनायटेड किंगडमपासून स्वतंत्र झाले.

१९६७ : मलेशियाला युनायटेड किंगडम पासून स्वतंत्र झिलाले.

१९६७ : भारताची प्रमाणवेळ निश्चित करण्यात आली.

१९२० : खिलाफत चळवळीची सुरुवात.

१९२० : खिलाफत चळवळीची सुरुवात.

१९७९ : युवन शंकर राजा भारतीय गायक-गीतकार आणि निर्माते

१९६९ : जवागल त्रीनांश जलदगती गोलंदाज

१९६३ : क्रतुपर्णा घोष भारतीय अभिनेते, दिवदर्शक आणि पटकथालेखक

१९४४ : क्लाइव लॉइड वेस्ट इंडीजचे क्रिकेटपटू

१९४० : शिवाजी सावंत - मृत्युजय दारबारीचे लेखक साहित्यक

(निधन : १८ सप्टेंबर २००२)

१९३१ : जयवंत कुल

